Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 2. októbra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Občianstvo Únie – Smernica 2004/38/ES – Právo pobytu štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorý je priamym príbuzným maloletých občanov Únie po vzostupnej línii – Článok 7 ods. 1 písm. b) – Podmienka dostatočných zdrojov – Zdroje tvorené príjmami z práce vykonávanej bez povolenia na pobyt a pracovného povolenia“

Vo veci C-93/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Court of Appeal in Northern Ireland (Odvolací súd Severného Írska, Spojené kráľovstvo) z 15. decembra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 9. februára 2018, ktorý súvisí s konaním:

Ermira Bajratari

proti

Secretary of State for the Home Department

za účasti:

Aire Centre,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J. C. Bonichot, podpredsedníčka Súdneho dvora R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), sudcovia A. Rosas, L. Bay Larsen a M. Safjan,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. januára 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– E. Bajratari, v zastúpení: R. Gillen, solicitor, H. Wilson, BL, a R. Lavery, QC,

– Aire Centre, v zastúpení: C. Moynagh, solicitor, R. Toal, BL, G. Mellon, BL, A. Danes, QC, a A. O’Neill, QC,

– vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: F. Shibli a R. Fadoju, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci D. Blundell, barrister,

* Jazyk konania: angličtina.

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a A. Brabcová, splnomocnení zástupcovia,

– dánska vláda, v zastúpení: J. Nymann-Lindegren, M. Wolff a P. Ngo, splnomocnení zástupcovia,

– holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman a C.S. Schillemans, splnomocnené zástupkyne,

– rakúska vláda, v zastúpení: pôvodne G. Hesse, neskôr J. Schmoll splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: E. Montaguti a J. Tomkin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. júna 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Ermirou Bajratari a Secretary of State for the Home Department (Ministerstvo vnútra, Spojené kráľovstvo) vo veci jej práva na pobyt v Spojenom kráľovstve.

Právny rámec

3 Podľa odôvodnenia 10 smernice 2004/38:

„osoby uplatňujúce svoje právo pobytu by sa… nemali stať neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas počiatočného obdobia pobytu. Preto by sa právo pobytu pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov počas obdobia presahujúceho tri mesiace malo podriadiť podmienkam.“

4 Pod názvom „Vymedzenie pojmov“ článok 2 smernice 2004/38 stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

1) ‚Občan Únie‘ znamená akákoľvek osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu;

2) ‚Rodinný príslušník‘ znamená:

…

d) závislí priami príbuzní po vzostupnej línii a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b);

3) ‚Hostiteľský členský štát‘ znamená členský štát, do ktorého sa občan Únie presťahuje, aby vykonal svoje právo voľného pohybu a pobytu.“

5 Článok 3 smernice 2004/38, nazvaný „Oprávnené osoby“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na všetkých občanov Únie, ktorí sa pohybujú alebo zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je členský štát, ktorého štátnymi príslušníkmi sú, a na ich rodinných príslušníkov, ako sú definovaní v bode 2 článku 2, ktorí ich sprevádzajú, alebo sa k nim pripájajú.“

6 Článok 7 ods. 1 uvedenej smernice, nazvaný „Právo pobytu na viac ako tri mesiace“, stanovuje:

„Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte; alebo

b) majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a ak majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte; alebo

c) – sú zapísaní na súkromnej alebo verejnej inštitúcii, akreditovanej alebo financovanej hostiteľským členským štátom na základe jeho legislatívy alebo administratívneho postupu, s hlavným cieľom absolvovať študijný kurz, vrátane odborného vzdelávania; a

– majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte a predložili príslušnému vnútroštátnemu úradu dôkaz prostredníctvom vyhlásenia alebo iným rovnocenným prostriedkom, podľa ich rozhodnutia, že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu; alebo

d) sú rodinnými príslušníkmi, ktorí sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie, ktorý spĺňa podmienky uvedené v bodoch a), b) alebo c).“

7 Článok 14 uvedenej smernice s názvom „Zachovanie práva pobytu“ vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo pobytu určené v článkoch 7, 12 a 13, pokiaľ spĺňajú podmienky v nich stanovené.

…“

8 Článok 27 ods. 1 a 2 patriaci do kapitoly VI smernice 2004/38, nazvanej „Obmedzenia práva vstupu a práva pobytu z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia“, stanovuje:

„1. S výhradou ustanovení tejto kapitoly členské štáty môžu obmedziť slobodu pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť na základe dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Tieto dôvody sa nesmú využívať na ekonomické účely.

2. Opatrenia prijaté z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti musia byť v súlade so zásadou primeranosti a musia vychádzať výlučne z osobného správania daného jednotlivca. Trestné činy, ku ktorým došlo v minulosti, sa samy osebe nepovažujú za dôvody na prijatie takýchto opatrení.

Osobné správanie daného jednotlivca musí predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti. Zdôvodnenia, ktoré sú oddelené od podrobností prípadu [Odôvodnenia, ktoré sa priamo netýkajú konkrétneho prípadu – *neoficiálny preklad*], alebo ktoré sa spoliehajú na aspekty všeobecnej prevencie, sú neprijateľné."

Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

9 Pani Ermira Bajratari, albánska štátna príslušníčka, má pobyt v Severnom Írsku od roku 2012.

10 V období od 13. mája 2009 do 13. mája 2014 bol jej manžel, pán Bajratari, ktorý je tiež albánsky štátny príslušník žijúci v Severnom Írsku, držiteľom pobytového preukazu, na základe ktorého sa mohol zdržiavať v Spojenom kráľovstve. Tento pobytový preukaz mu bol vydaný na základe predchádzajúceho vzťahu s pani Toal, štátnou príslušníčkou Spojeného kráľovstva, ktorý sa skončil začiatkom roku 2011. Hoci v roku 2011 opustil Spojené kráľovstvo, aby sa v Albánsku oženil s pani Bajratari, v roku 2012 sa vrátil do Severného Írska. Pobytový preukaz mu nikdy nebol odňatý.

11 Manželia majú tri deti, ktoré sa všetky narodili v Severnom Írsku. Dve z nich získali potvrdenie o írskej štátnej príslušnosti.

12 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pán Bajratari vykonával rôzne povolania od roku 2009 a prinajmenšom od 12. mája 2014, keď uplynula platnosť jeho pobytového preukazu, pracuje protizákonne, pretože nemá povolenie na pobyt ani pracovné povolenie. Okrem toho treba uviesť, že žiadny rodinný príslušník sa nikdy nepresťahoval, ani nikdy nebýval v inom členskom štáte Únie a že jedinými prostriedkami, ktoré má rodina k dispozícii, sú príjmy pána Bajratariho.

13 Po narodení svojho prvého dieťaťa pani Bajratari podala 9. septembra 2013 na Home Office (Ministerstvo vnútra, Spojené kráľovstvo) žiadosť o uznanie odvodeného práva na pobyt v zmysle smernice 2004/38, odvolávajúc sa na svoje postavenie osoby, ktorej bolo dieťa, občan Únie, skutočne zverené do starostlivosti, a tvrdila, že odmietnutím udeliť jej pobytový preukaz by jej dieťa prišlo o možnosť vykonávať svoje práva občana Únie.

14 Táto žiadosť bola rozhodnutím Secretary of State for the home Department (minister vnútra) z 28. januára 2014 zamietnutá z dvoch dôvodov, a to po prvé, že pani Bajratari nespĺňala podmienku „rodinného príslušníka" v zmysle smernice 2004/38, a po druhé, že jej dieťa nespĺňalo podmienku finančnej autonómie upravenú v článku 7 ods. 1 písm. b) tejto smernice. Podmienka týkajúca sa „komplexného zdravotného poistenia" však nebola spochybnená.

15 Dňa 8. júna 2015 First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Prvostupňový súd (senát pre prisťahovalecké a azylové záležitosti), Spojené kráľovstvo] zamietol odvolanie, ktoré pani Bajratari podala proti rozhodnutiu Home Office (ministerstva vnútra). Dňa 6. októbra 2016 Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Druhostupňový súd (senát pre prisťahovalecké a azylové záležitosti), Spojené kráľovstvo] zamietol druhé odvolanie, ktoré podala pani Bajratari. Obrátila sa preto na Court of Appeal in Northern Ireland (Odvolací súd Severného Írska, Spojené kráľovstvo) so žiadosťou o povolenie na podanie opravného prostriedku proti rozsudku Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Druhostupňový súd (senát pre prisťahovalecké a azylové záležitosti)].

16 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že Súdny dvor v minulosti rozhodol, že požiadavka článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, podľa ktorej musí mať občan Únie dostatočné zdroje, je splnená, pokiaľ má uvedený občan tieto zdroje k dispozícii, a neexistuje nijaká požiadavka v súvislosti s pôvodom týchto zdrojov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 30, ako aj z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 27). Uvedený súd však poukazuje na to, že Súdny dvor sa osobitne nevyjadril k otázke, či sa majú brať do úvahy príjmy z činnosti, ktorá je z hľadiska vnútroštátneho práva protizákonná.

17 Za týchto okolností Court of Appeal in Northern Ireland (Odvolací súd Severného Írska) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Môže príjem zo závislej činnosti, ktorá je podľa vnútroštátneho práva protizákonná, úplne alebo čiastočne preukázať dostupnosť dostatočných zdrojov podľa článku 7 ods. 1 písm. b) [smernice 2004/38]?

2. Je v prípade kladnej odpovede požiadavka článku 7 ods. 1 písm. b) [tejto smernice] splnená, ak sa závislá činnosť považuje za neistú výlučne z dôvodu jej protizákonnej povahy?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

18 Vláda Spojeného kráľovstva uvádza, že po podaní tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania bolo prvým dvom deťom pani Bajratari odňaté írske občianstvo, takže už nepožívajú občianstvo Únie, ani práva, ktoré z neho vyplývajú. Táto vláda tak tvrdí, že problematika obsiahnutá v prejudiciálnych otázkach sa stala čisto hypotetickou a že Súdny dvor preto musí odmietnuť odpovedať na tieto otázky.

19 Pani Bajratari a Aire Centre spresňujú, že bola podaná žaloba na súd s cieľom napadnúť rozhodnutie írskych orgánov, ktorým sa odňalo občianstvo prvým dvom deťom pani Bajratari a že v súčasnosti túto vec prejednáva High Court (Vrchný súd, Írsko).

20 V tejto súvislosti treba uviesť, že prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý spor prejednáva a ktorý musí vziať na seba zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby vzhľadom na osobitosti veci zhodnotil tak potrebu prejudiciálneho rozhodnutia pre vydanie rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto ak sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovať o návrhu vnútroštátneho súdu len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi poznatkami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 27. júna 2019, Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele, C-348/18, EU:C:2019:545, bod 26 a citovaná judikatúra).

21 V prejednávanej veci však zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že pani Bajratari sa umožnilo žalobou o súdne preskúmanie napadnúť rozhodnutia, ktorými boli potvrdenia o írskom občianstve jej prvých dvoch detí vyhlásené za neplatné.

22 Okrem toho žiadna zo skutočností uvedených v spise neumožňuje konštatovať, že tieto rozhodnutia sú právoplatné.

23 Okrem toho v nadväznosti na žiadosť o vysvetlenie, ktorú Súdny dvor na základe článku 101 svojho rokovacieho poriadku zaslal vnútroštátnemu súdu, uvedený súd spresnil, že je síce možné, že spor vo veci samej sa stane bezpredmetným z dôvodu straty írskej štátnej príslušnosti dvoch dotknutých detí, ale tento spor naďalej pretrváva a je platným.

24 Za týchto podmienok treba návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlásiť za prípustný.

O veci samej

25 Vnútroštátny súd sa svojimi dvoma prejudiciálnymi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má článok 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 vykladať v tom zmysle, že maloletý občan Únie má dostatočné zdroje na to, aby sa nestal neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia svojho pobytu, aj keď tieto zdroje pochádzajú z príjmov z činnosti, ktorú v tomto členskom štáte protizákonne vykonáva jeho otec, štátny príslušník tretej krajiny, bez povolenia na pobyt a bez pracovného povolenia.

26 Na úvod treba pripomenúť, že pokiaľ ide o občanov Únie, ktorí sa narodili v hostiteľskom členskom štáte a ktorí nikdy nevyužili právo na voľný pohyb, akými sú prvé dve deti pani Bajratari, Súdny dvor už rozhodol, že títo občania Únie majú právo odvolávať sa na článok 21 ods. 1 ZFEÚ a na opatrenia prijaté na jeho vykonanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, body 42 a 43, ako aj citovanú judikatúru).

27 Za týchto okolností článok 21 ods. 1 ZFEÚ a smernica 2004/38 v zásade priznávajú právo na pobyt v Spojenom kráľovstve prvým dvom deťom pani Bajratari.

28 Pokiaľ ide o článok 21 ZFEÚ, treba rovnako pripomenúť, že na základe tohto ustanovenia sa právo zdržiavať sa na území členských štátov priznáva každému občanovi Únie, „pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie“ (rozsudok z 30. júna 2016, NA, C-115/15, EU:C:2016:487, bod 75).

29 Takéto obmedzenia a podmienky sú konkrétne stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2004/38, a to najmä podmienka mať dostatočné zdroje, aby sa počas obdobia svojho pobytu nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, a mať komplexné krytie zdravotného poistenia v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) tejto smernice (rozsudok z 30. júna 2016, NA, C-115/15, EU:C:2016:487, bod 76).

30 Pokiaľ okrem iného ide o podmienku dostatočnosti zdrojov uvedenú v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, Súdny dvor už rozhodol, že hoci občan Únie musí mať dostatočné zdroje, právo Únie neuvádza žiadnu požiadavku, pokiaľ ide o zdroj týchto finančných prostriedkov, pričom tieto môže poskytnúť okrem iného štátny príslušník tretej krajiny, rodič dotknutých maloletých občanov Únie (rozsudok z 13. septembra 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, bod 48 a citovaná judikatúra).

31 Skutočnosť, že zdroje, ktorých sa chce dovolávať maloletý občan Únie na účely článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, pochádzajú z príjmov dosiahnutých jeho rodičom, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, v súvislosti so zamestnaním, ktoré vykonáva v hostiteľskom členskom štáte, nebráni tomu, aby sa podmienka týkajúca sa dostatočnosti prostriedkov, ktorá je uvedená v tomto ustanovení, mohla považovať za splnenú (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, Singh a i., C-218/14, EU:C:2015:476, bod 76).

32 Treba overiť, či tento záver platí aj vtedy, ak rodič maloletého občana Únie nemá povolenie na pobyt a pracovné povolenie v hostiteľskom členskom štáte.

33 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že zo znenia článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 nevyplýva nič, čo by umožňovalo domnievať sa, že na účely tohto ustanovenia možno zohľadniť len prostriedky pochádzajúce zo zamestnania, ktoré vykonáva štátny príslušník tretej krajiny, rodič maloletého občana Únie, ktoré boli získané v spojení s povolením na pobyt a pracovným povolením.

34 Uvedené ustanovenie sa totiž obmedzuje na to, že vyžaduje, aby dotknutí občania Únie mali dostatok zdrojov, aby zabránili tomu, že sa počas svojho pobytu stanú neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, bez stanovenia akejkoľvek inej podmienky, najmä pokiaľ ide o pôvod týchto zdrojov.

35 Navyše treba pripomenúť, že ako vyplýva aj z judikatúry Súdneho dvora, vzhľadom na to, že právo na voľný pohyb ako základná zásada práva Únie je všeobecným pravidlom, podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 sa musia vykladať pri dodržaní obmedzení, ktoré ukladá právo Únie a zásada proporcionality (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. septembra 2013, Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, bod 70 a citovanú judikatúru).

36 Dodržiavanie tejto zásady znamená, že vnútroštátne opatrenia, ktoré boli prijaté pri uplatnení podmienok a obmedzení stanovených v tomto ustanovení, musia byť primerané a nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa (pozri, pokiaľ ide o právne nástroje práva Únie predchádzajúce smernici 2004/38, rozsudok z 23. marca 2006, Komisia/Belgicko, C-408/03, EU:C:2006:192, bod 39 a citovanú judikatúru), a to ochranu verejných financií členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2015, Singh a i., C-218/14, EU:C:2015:476, bod 75, ako aj citovanú judikatúru).

37 V tejto súvislosti je pravda, že ak prostriedky, ktoré má k dispozícii maloletý občan Únie na zabezpečenie svojich potrieb a potrieb svojich rodinných príslušníkov počas svojho pobytu v hostiteľskom členskom štáte, pochádzajú z príjmov z činnosti vykonávanej v tomto členskom štáte jeho rodičom, štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorý nemá povolenie na pobyt a pracovné povolenie, existuje vzhľadom na neistú situáciu tohto rodiča z dôvodu protiprávnosti jeho pobytu vyššie riziko, že dôjde k strate dostatočných zdrojov a že tento maloletý občan Únie sa stane záťažou pre systém sociálnej pomoci.

38 Z tohto hľadiska by vnútroštátne opatrenie spočívajúce vo vylúčení takýchto príjmov z pojmu „dostatočné zdroje“ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 nepochybne umožnilo dosiahnuť cieľ sledovaný týmto ustanovením.

39 Treba však zdôrazniť, že s cieľom chrániť oprávnené záujmy hostiteľského členského štátu smernica 2004/38 obsahuje ustanovenia, ktoré umožňujú tomuto štátu v prípade skutočnej straty finančných prostriedkov zakročiť, aby sa osoba s právom na pobyt nestala záťažou pre verejné financie uvedeného členského štátu.

40 Konkrétne podľa článku 14 ods. 2 smernice 2004/38 sa právo občanov Únie a jeho rodinných príslušníkov na pobyt na území hostiteľského členského štátu na základe článku 7 tejto smernice zachová iba za predpokladu, že títo občania a ich rodinní príslušníci spĺňajú podmienky uvedené v tomto ustanovení (rozsudok zo 16. júla 2015, Singh a i., C-218/14, EU:C:2015:476, bod 57).

41 Článok 14 tak umožňuje hostiteľskému členskému štátu kontrolovať, či občania Únie a ich rodinní príslušníci vykonávajúci právo na pobyt spĺňajú podmienky stanovené v tomto zmysle smernicou 2004/38 počas celého svojho pobytu.

42 Za týchto podmienok by výklad podmienky týkajúci sa dostatočnosti zdrojov, uvedenej v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, v tom zmysle, že maloletý občan Únie sa nemôže na účely tohto ustanovenia odvolávať na príjmy z činnosti vykonávanej v hostiteľskom členskom štáte jeho rodičom, štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorý nemá povolenie na pobyt a pracovné povolenie v tomto hostiteľskom členskom štáte, pridal k tejto podmienke ešte požiadavku týkajúcu sa pôvodu zdrojov poskytnutých týmto rodičom, ktorá by predstavovala neprimeraný zásah do výkonu základného práva na voľný pohyb a pobyt dotknutého maloletého občana Únie zaručeného v článku 21 ZFEÚ, ktorý nie je nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného cieľa.

43 V prejednávanej veci z pripomienok pani Bajratari vyplýva, že od roku 2009 bol pán Bajratari vždy zamestnaný v Spojenom kráľovstve, a to najprv ako vedúci kuchyne v reštaurácii a potom od februára 2018 ako zamestnanec autoumyvárne.

44 Okrem toho na pojednávaní pani Bajratari potvrdila – a vláda Spojeného kráľovstva to nespochybnila – že príjmy zo zamestnania, ktoré pán Bajratari naďalej vykonával aj napriek skončeniu platnosti svojho pobytového preukazu, podliehali daniam a odvodom do systému sociálneho zabezpečenia.

45 Napokon nič v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nenaznačuje, že by v priebehu týchto posledných desiatich rokov deti pani Bajratari využívali sociálnu pomoc v Spojenom kráľovstve. Ako navyše vyplýva z bodu 14 tohto rozsudku podmienka týkajúca sa komplexného zdravotného poistenia uvedená v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 nie je v prejednávanej veci spochybnená.

46 Vnútroštátne opatrenie, ktoré umožňuje orgánom dotknutého členského štátu odoprieť právo na pobyt maloletému občanovi Únie z dôvodu, že zdroje, na ktoré sa chce odvolávať na účely článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, pochádzajú z činnosti, ktorú vykonáva jeho rodič, štátny príslušník tretej krajiny, ktorý nemá povolenie na pobyt a pracovné povolenie, zatiaľ čo tieto prostriedky umožňujú uvedenému občanovi Únie, aby po dobu desiatich rokov pokrýval svoje vlastné potreby a potreby svojich rodinných príslušníkov, bez toho, aby museli využívať systém sociálnej pomoci tohto členského štátu, pritom zjavne ide nad rámec toho, čo je potrebné na ochranu verejných financií uvedeného členského štátu.

47 Navyše by bol výklad takej podmienky týkajúcej sa dostatočnosti zdrojov, ako je uvedený v bode 42 tohto rozsudku, v rozpore s cieľom sledovaným smernicou 2004/38, ktorým je, ako vyplýva z ustálenej judikatúry, zjednodušiť výkon základného a individuálneho práva voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, ktoré je občanom Únie priamo priznané článkom 21 ods. 1 ZFEÚ, a posilniť toto právo (rozsudok z 18. decembra 2014, McCarthy a i., C-202/13, EU:C:2014:2450, bod 31, ako aj citovaná judikatúra).

48 Z uvedeného vyplýva, že skutočnosť, že zdroje, ktorých sa chce dovolávať maloletý občan Únie na účely článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, pochádzajú z príjmov dosiahnutých jeho rodičom, štátnym príslušníkom tretej krajiny, z činnosti, ktorú vykonáva v hostiteľskom členskom štáte, nebráni tomu, aby sa podmienka týkajúca sa dostatočnosti zdrojov, ktorá je uvedená v tomto ustanovení, mohla považovať za splnenú, aj keď tento rodič nemá v tomto členskom štáte povolenie na pobyt ani pracovné povolenie.

49 Vláda Spojeného kráľovstva sa napokon odvoláva aj na dôvody zachovania verejného poriadku na účely odôvodnenia obmedzenia práva pobytu maloletého občana Únie vyplývajúceho z toho, že príjmy z činnosti vykonávanej v tomto členskom štáte rodičom tohto maloletého, príslušníkom tretej krajiny, ktorý nemá povolenie na pobyt ani pracovné povolenie v Spojenom kráľovstve, sú vylúčené z pojmu „dostatočné zdroje“ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38

50 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pri zdôvodňovaní výnimky z práva občanov Únie alebo ich rodinných príslušníkov na pobyt treba pojem „verejný poriadok“ vykladať reštriktívne, tak aby jeho rozsah členské štáty nemohli určovať jednostranne bez kontroly inštitúcií Únie (rozsudok z 13. septembra 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 37 a citovaná judikatúra).

51 Súdny dvor tak rozhodol, že pojem „verejný poriadok“ v každom prípade predpokladá popri porušení spoločenského poriadku, ktorým je každé porušenie zákona, existenciu skutočnej, existujúcej a dostatočne vážnej hrozby ovplyvňujúcej jeden zo základných záujmov spoločnosti (rozsudok z 13. septembra 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 38).

52 Vzhľadom na okolnosti vo veci samej treba však konštatovať, ako uviedol generálny advokát v bode 78 svojich návrhov, že podmienky vyžadované na odôvodnenie obmedzenia – z dôvodov verejného poriadku – práva na pobyt prvých dvoch detí pani Bajratari vyplývajúceho z vylúčenia príjmov pochádzajúcich z činnosti, ktorú protizákonne vykonáva ich otec, z pojmu „dostatočné zdroje“ v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38, nie sú v prejednávanej veci splnené.

53 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že maloletý občan Únie má dostatočné zdroje na to, aby sa nestal neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia svojho pobytu, aj keď tieto zdroje pochádzajú z príjmov z činnosti, ktorú v tomto členskom štáte protizákonne vykonáva jeho otec, štátny príslušník tretej krajiny, bez povolenia na pobyt a bez pracovného povolenia.

O trovách

54 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, sa má vykladať v tom zmysle, že maloletý občan Únie má dostatočné zdroje na to, aby sa nestal neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia svojho pobytu, aj keď tieto zdroje pochádzajú z príjmov z činnosti, ktorú v tomto členskom štáte protizákonne vykonáva jeho otec, štátny príslušník tretej krajiny, bez povolenia na pobyt a bez pracovného povolenia.

Podpisy